

הידושו של מקרא

פרשת ראה

והיינו דמשה אמר בן על הקב"ה, ולא הקב"ה עצמו אמר להם בן, ומשא"כ כאן בפ' ראה הקב"ה הוא האומר בן לישראל, וזהו דאמר ראה לשון יחיד, דאמר הקב"ה למשה ראה שאנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, וכשתראה האיך אני נתן להם כך תדע גם אתה לומר לישראל בן, ומהו דלימדו כאן למשה, לימדו דבתחילה יש ליתן להם הברכה ואח"כ הקללה, וגם לימדו דקודם יתן לפניהם הברכה ורק אח"כ יתנה הדבר באם ישמעו אל מצוותיו, ודלא כפי שאמר משה בפ' עקב, דבתחילה אמר להם והיה עקב תשמעון ורק אח"כ אמר להם הטובה שיעשה להם ע"ז דהיינו ושמר ה' אלקיך, אלא דמדרך הטוב להיטיב להכין הברכה כבר קודם לקיום המצוות.

ובכך ניחא למה חזר הכתוב בפ' ראה דומיא דבפ' עקב, דכאן בא הקב"ה לתקן מה שאמר להם משה התנאי בתחילה, דהקב"ה דרכו להיטיב כבר בתחילה, וממילא ניחא גם למה הכתוב לשון ראייה דבכך הראה למשה האיך לנהוג, וגם ניחא למה נקט ראה לשון יחיד דלמשה לבדו אמר ראה, ומשא"כ המושך הכתוב בכל ישראל איירי דלכך נקט לפניכם לשון רבים.

ולפי זה גם ניחא למה נקט לשון אנכי דכך הוא דרכו של הקב"ה שנקרא אנכי, וכפי

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא), צריך ביאור מה רצה הכתוב לומר כאן בהא דראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, הרי כעין זה כבר אמר לעיל בפ' עקב דאם ישמעו אל מצוות ה' ייטיב עמם ואם לא יענישם, ולמאי שוב נאמרו כאן ברכה אם ישמעו וקללה אם לא ישמעו, הרי זה נראה דומה ממש לשם.

עוד צריך ביאור מהו ראה למה נקט לשון ראייה, היה לו לומר בפשיטות אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה. עוד צריך ביאור למה נקט ראה לשון יחיד ולפניכם וכן בהמשך הכתוב לשון רבים. עוד עיין באור החיים הק' שהקשה מהו דנקט הכתוב לשון אנכי, למה לא אמר אני נתן לפניכם. עוד צריך ביאור למה נקט לשון לפניכם, היה לו לומר נתן לכם ולא לפניכם.

ובאמת קושיא זו יש לומר דהיות ולא רצה שיחולו הברכה והקללה מיד אלא כל אחד כפי קיום או אי קיום מצוותיו, לכך רק נתן לפניכם הברכה וקללה, וכך הם ממתנינים ועומדים ויחולו כפי מעשיהם של ישראל, ומשא"כ לכם משמע נתינה שתחול מיד. אבל שאר הקושיות עדיין בקשיותן הן עומדות.

ואולי יש לומר דבפ' עקב היה זה משה שאמר לישראל והיה עקב תשמעון, וכפי שממשיך הכתוב ושמר ה' אלקיך לך,

חידושו

ראה

של מקרא

הברכה ואפי' עדיין לפני קיום התנאי, וזהו מדרכו הטוב להיטיב וכפי שביארנו למעלה, ורק גבי הקללה כזה התנה דתבא רק באם לא ישמעו אל מצוותיו.

ואולי גם זהו כוונת רש"י באומרו על מנת אשר תשמעו, דהיינו שהברכה תחול מיד ועל מנתך אשר תשמעו אח"כ, דמ"מ חלות הברכה תהא מיד ולא רק אחר קיום התנאי.

שאמר בעשרת הדברות אנכי ולא יהיה לך.

ולפי זה גם ברור יותר למה בעינין למינקט לפניכם דווקא ולא לכם, דזה רצה הקב"ה להדגיש למשה שהוא נתן הברכה והקללה עוד לפני התנאי שמתנה על זה, וזהו 'לפניכם' דייקא.

את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם (יא, כז). צריך ביאור למה נקט הכתוב אשר תשמעו, היה לו לומר אם תשמעו, דהרי ברכה זו בתנאי באה על אשר ישמעו את מצוות ה', ומה שייך לומר אשר תשמעו דנראה כאילו הברכה הוא עצמו מה שישמעו אל מצוות ה'. ועיין ברש"י הק' שנדחק לפרש דהברכה הוא על מנת אשר תשמעו, ודוחק הוא.

ואולי יש לומר דזהו כוונת הכתוב דהברכה כבר תחול מיד דברור לו להקב"ה שישמעו למצוותיו, וכ"כ סומך על עם ישראל שיקיימו מצוותיו עד שנותן להם מיד

יוצא לאור ע"י הר"ר זלמן חיים הומינר הי"ו, מחבר גליון 'דפירשנו' על הדף היומי, קרית קרעטשניף רחובות.

להנצחות ולרשימת תפוצה וכן לכל ענייני הגיליון ניתן לפנות למס' פאלפון 0533132203 או למייל sh0533132203@gmail.com